

Mayr-Dominik obč. právo 1 str. 69) a nemohou proto ani opatrovníkem uzavřítí právní jednání. Ovšem mohou jim býti zajištěna práva pro případ jejich existence (§§ 612, 630, 632 obč. zák.), kde není zapotřebí jejich spolupůsobení, poslední vůlí, nadací nebo smlouvou ve prospěch třetí osoby. Nemohly tudíž v souzeném případě žalované nezplozené děti uzavřítí odporovatelné jednání a nemohly z něho nabýti prospěchu, ano ke přijetí prospěchu ze smlouvy uzavřené prý s nimi bylo třeba jejich spolupůsobení, jehož tu však nebylo právě pro nedostatek jejich způsobilosti k právům. Trhovou smlouvou, již se odporuje, a dodatkem k ní nevzniklo tudíž proti žalovaným právní jednání vůbec. Na věci nemění nic okolnost, že nemovitost, o niž šlo, v odporovatelné smlouvě byla, jak jest zjištěno, připsána knihovně i žalovaným nenarozeným dětem. Okolnost ta nemůže mítí vliv na posouzení věci v této rozepři, neboť, nemohly-li nenarozené děti nabýti smlouvou vlastnictví k nemovitosti, nejsouce způsobilé k právům, nemohly ani knihovním zápisem nabýti prospěchu ze smlouvy, nejsouce v době, kdy došlo k odporovatelnému právnímu jednání, právním podmětem. Není-li tu právního jednání žalovaných, nelze mluvit ani o tom, že jsou tu předpoklady odpůrčí žaloby, která právě předpokládá (§ 1 odp. ř.), že jest tu právní jednání, jemuž se odporuje. Odvolací soud neposoudil proto věc správně s hlediska právního, dospěv k názoru, že jest tu právní jednání žalovaných. Tím odpadl důvod, pro který odvolací soud zrušil napadený rozsudek. Bylo proto k rekursu stěžovatelů zrušiti napadené usnesení a uložití odvolacímu soudu, by o odvolání žalobců znovu po zákonu jednal, nepřihlížeje k důvodu, pro který rozsudek zrušil.

Čís. 10207.

Katastrální měřičský úřad nemůže býti stranou právní rozepře. Byla-li žaloba podána proti »katastrálnímu měřičskému úřadu, zastoupenému finanční prokuraturou« na (okresním) soudě sídla žalovaného úřadu mimo sídlo finanční prokuratury, jest nejen řízení prohlásiti zmatečným, nýbrž i žalobu odmítnouti.

Finanční prokuratuře, jež vystupovala jako právní zástupce úřadu, nemajícího právní osobnost, nelze přisouditi útraty (úspěšného dovolacího rekursu).

(Rozh. ze dne 4. října 1930, R II 343/30.)

Zalobu proti katastrálnímu měřičskému úřadu v U., zastoupenému finanční prokuraturou, o vyplacení mzdy, soud první stolice (okresní soud v U.) odmítl, ježto katastrální měřičský úřad není právnickou osobou a nemá tedy ani způsobilosti býti stranou právní rozepře. Rekursní soud napadené usnesení i s předchozím řízením počínajíc nařízením roku k ústnímu jednání prohlásil zmatečným a zrušil je a nařídil prvnímu soudu, by se pokusil o odstranění nedostatku procesní způsobilosti žalované strany. Důvody: Stěžovatel má za to, že

názor soudu první stolice jest správným, domnívá se však, že finanční prokuratura měla žalobu vrátiti, pokud se týče, že měla žalobkyni vyzvati k přesnému vyjádření, proti komu žaloba směřuje, ačkoliv prý z dodatku, že žalovaný úřad jest zastoupen a že žaloba má býti doručena k rukám jeho právního zástupce Mor. sl. finanční prokuratury v Brně, mohla prý seznati, že vlastně žalován jest československý erár. Stěžovatel tvrdí dále, že oním dodatkem »zastoupený a k rukám mor. sl. finanční prokuratury v Brně« byl úplně zhojen nedostatek procesní způsobilosti osoby, uvedené jako žalovaná strana. Dále se uvádí ve stížnosti, že prý soud měl vyřknouti usnesením zmatečnost řízení a že neměl žalobu odmítnouti. Návrh rekursu zní, že napadené usnesení má býti změněno v ten smysl, že se námitce nedostatku procesní způsobilosti nevyhovuje a soudu první stolice se ukládá, by ve věci samé bez zřetele k těmto námitkám pokračoval a rozhodl, po případě, by napadené usnesení bylo zrušeno a prvnímu soudu uloženo, by vyzval stěžovatele k přesnému označení osoby, proti níž žalobní nárok uplatňuje, po případě, by řízení soudu první stolice bylo prohlášeno za zmatečné. Vývodům stížnosti sice nelze naveskrz přisvědčiti, avšak správné jest, že první soud neměl pro nedostatek procesní způsobilosti žalované strany žalobu odmítnouti, neboť v § 7 c. ř. s. jest nařízeno, by první soud vyřkl usnesením zmatečnost řízení stíženého nedostatkem procesní způsobilosti strany, když nedostatek nemůže býti odstraněn. § 230 c. ř. s. nařizuje, že, míní-li soudce, jemuž právní pře jest přidělena, že žaloba jest nepřipustná pro nedostatek procesní způsobilosti, musí se rozhodnouti o tom, zda učiní opatření podle § 6 c. ř. s., zda uloží straně, by v dané lhůtě nedostatek odstranila, či zda žalobu vrátí jako k položení roku se nehodící. Soud první stolice to neučinil, nýbrž, ač byl toho názoru, že žalovaná strana nemůže býti stranou ve sporu, ani žalobu nevrátil jako nevhodnou k položení roku, ani neučinil opatření podle § 6 c. ř. s. a bylo proto naříditi tak, jak jest shora uvedeno. Názor stěžovatelův, že nedostatek procesní způsobilosti byl odstraněn dodatkem, že se žaloba má doručiti k rukám mor. sl. finanční prokuratury, jest nesprávným. Nesprávným jest i názor, že finanční prokuratura měla žalobu vrátiti, pokud se týče, že měla žalobkyni vyzvati, by udala, proti komu vlastně žaloba směřuje. V dovolacím rekursu napadla finanční prokuratura usnesení rekursního soudu jen potud, pokud nařídil prvnímu soudu, by se pokusil o odstranění nedostatku procesní způsobilosti žalované strany.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu a změnil usnesení rekursního soudu v napadené části v ten rozum, že na místě příkazu prvnímu soudu, »aby se pokusil o odstranění nedostatku procesní způsobilosti žalované strany«, obnovil usnesení prvního soudu, že se žaloba odmítá. Návrh finanční prokuratury na přisouzení útrat dovolacího rekursu zamítl.

D ů v o d y:

Žalobkyně podala žalobu na »katastrální měřičský úřad v U., zastoupený a k rukám moravsko-slezské finanční prokuratury v Brně«

o zaplacení 570 Kč s přísl. Že chtěla žalovati tento úřad, jde na jevo nejen z obsahu žaloby a žalobního návrhu, kde stále užívá slov »žalovaný úřad«, nýbrž i z toho, že podala žalobu u okresního soudu sídla úřadu. Nejde tu jen o nedostatek procesní způsobilosti žalované strany, jak míní rekursní soud, nýbrž o nedostatek způsobilosti býti stranou právní rozepře, t. j. býti podmínem práv a závazků, protože státní úřad nemá právnické osobnosti, nýbrž jest jen orgánem státu. Procesní způsobilost, způsobilost jako strana samostatně na soudě jednati (§ 1 c. ř. s.) předpokládá ovšem zákonem uznaný podmět právních poměrů. Nešlo by tu také jen o opravu nesprávného označení určité žalované strany, nýbrž o to, by byl nahrazen neexistující právní podmětem existujícím. To by se rovnalo změně žaloby v subjektivním smyslu, a to změně nepřípustné, protože by pak již nezůstal místně příslušným dovolaný procesní soud, nýbrž stal by se příslušným pro tuto žalobu proti státu pro soukromoprávní nárok (§ 1 j. n. a § 290 obč. zák.) soud sídla finanční prokuratury (§ 74 j. n. a § 235 prvý odstavec c. ř. s.). Právě proto nelze tuto vadu odstraniti podle §§ 6 a 7 c. ř. s. a bylo nutno nejen prohlásiti provedené řízení za zmatečné, jak učinil rekursní soud, nýbrž i žalobu odmítnouti, jak učinil první soud. Předpis § 230 druhý odstavec c. ř. s., na nějž se rekursní soud odvolává, pojednává nejen o opatření podle § 6 c. ř. s., nýbrž i o tom, že se žaloba vrátí, jsouc nezpůsobilá k nařízení roku, t. j. že se odmítne. V otázce útrat bylo uvaženo, že finanční prokuratura nevystupuje ve sporu jako strana, nýbrž jako právní zástupce žalovaného úřadu, jenž však nemá právní jsoucnosti a jemuž tudíž nelze útraty přisouditi.

Čís. 10208.

Zařazení zůstavitelova podílu na veřejné obchodní společnosti do soupisu pozůstalosti, jsou-li mezi přihlásivšími se dědici také nezletilci.

Pro vyšetření podílu jest především rozhodnou společenská smlouva a, nemá-li o tom ustanovení, jest předložiti přesnou likvidační rozvahu o skutečném majetku společnosti ke dni úmrtí podle zásad o kupecké inventuře. Pozůstalostní soud může po případě uvažovati z úřadu o tom, zda má býti účetní uzávěrka na základě obchodních knih přezkoumána přísežnými znalci. Také nesrovnalosti mezi representanty zesnulého společníka a ostatními společníky lze odstraniti zase jen přivzetím znalců.

Ostatní společníci jsou tu účastníky řízení.

(Rozh. ze dne 9. října 1930, R I 556/30.)

Za účelem stanovení hodnoty zůstavitelova podílu na veřejné obchodní společnosti G. nařídil pozůstalostní soud 1. odhad tovární budovy se skladišti a s dvory k ní náležejícími, pokud nepřicházejí v úvahu jako stavební parcely, a dělnických domů kapitalisováním čistého výnosu podle reálného odhadního řádu; 2. odhad ostatních domů a stavebních parcel náležejících firmě G. podle všeobecných ustanovení reálného odhadního řádu, u budov, podléhajících domovní dani činžovní,